

Mens Edvard Bull levede, tænkte han paa at udgive et Udvalg af de talrige Artikler, han gennem Aarene havde offentliggjort i Aviser og forskellige Tidsskrifter. Efter hans tidlige Død har nu (1933) en af hans Elever, Johan Schreiner, virkeliggjort denne Tanke og under Titelen *Historie og Politikk* udsendt et Udvalg paa et halvt Hundrede Artikler fra de sidste 20 Aar af Bulls Liv. Bogen har sikkert sin største Værdi ved at give et mangesidigt Billede af Manden Edvard Bull; Udgiveren erklærer da ogsaa i sit Forord, at det er dens eneste Formaal. Artiklerne er præget af det friske og livfulde, der var over hele Bulls Personlighed. Klare og kolige Fremstillinger veksler med muntre ironiske Indhug og skarpe Polemikker, som det tit er en Nydelse at læse. Bull var Marxist og tog bestemt sit Standpunkt; men hans polemiske Artikler viser, at han ingenlunde savnede Blik for Modstandernes og deres Meningers Værd. Usædvanlig forstaaende er f. Eks. Mindeartikelen om en fra ham selv saa vidt forskellig Personlighed som Harald Hjärne. Største Delen af Artiklerne behandler Emner, der har Tilknytning til Bulls politiske Virksomhed; men alligevel er det ikke med Urette, at Ordet Historie i Titelen nævnes sammen med, ja foran Ordet Politik. Ligesom Bull blev Marxist ud fra sin Opfattelse af Historiens Forløb, saaledes ser han ogsaa med Historikerens Øjne paa de politiske Spørgsmaal, han behandler. Vel er kun en Femtedel af Bogens godt 200 Sider rubriceret under Afsnittet »Historie« — med en stærkt personlig Artikel om Historiens Opgaver i Spidsen og et Par Jubilæumsartikler om 1814 og Unionsopløsningen 1905, der giver klare Skitser af Bulls Opfattelse af det sidste Aarhundredes norske Historie og viser hans Evne til at stille Problemerne. Men ogsaa i de øvrige Artikler finder man originale historiske Synspunkter, som i hans Besvarelse af Spørgsmaalet »Hvorfor jeg ikke er konservativ« eller den agitatoriske Fremstilling af »Socialistisk Skolepolitikk«, for blot at nævne et Par Eksempler. Ogsaa i Artiklerne om Kristendommen og om Arbejderbevægelsens Historie er der adskilligt af Interesse for enhver Historiker. Bogen er derved blevet ikke blot et Billede af en betydelig Personlighed, men ogsaa et Værk, hvori der kastes nyt Lys over mange gammelkendte historiske Emner.

Gudmund Boesen.

Det berømmelige »Vitterhets-, Historie- och Antikvitets Akademien« er egentlig først oprettet 1786, men med sine Forløbere »Svenska Vitterhets-Akademien«, stiftet 1753, og »Antikvitetskollegiet«, stiftet 1666, rækker dets Historie langt tilbage i Tiden.

Med Henrik Schücks nu udgivne store Værk: *Kgl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitets Akademien. Dess förhistoria och historia. I—III* (Stockholm 1932—33) er Fremstillingen ikke naaet ud over Antikvitetskollegiet Historie, men hele første Bind er da ogsaa helliget Forhistorien, nemlig det antikvariske Studiums Udvikling i Sverige, især i det 17. Aarhundrede. Ikke mindst dette Bind udviser mange Berøringspunkter med Danmark, f. Eks. Striden mellem Bure og Worm. Skildringen af Antikvitetskollegiets Udgivervirksomhed i tredje Bind giver mange interessante Bidrag til den nordiske Filologis Historie i det 17. Aarhundrede. Værket er præget af svensk Storslaaethed, Udstyret svarer til det imponerende Anlæg. Akademiets Historie vil kræve endnu adskillige Bind, før den er ført til Ende; men den Kraft, hvormed svensk Lærdomshistories Nestor har formaaet at fremme Arbejdet, lover godt for dets snarlige Fuldendelse. *R. Paulli.*

Toni Schmid: *Sveriges kristnande, från verklighet til dikt* (Stockh. 1934) skildrer — i tre Afsnit, »Legenden«, »Hændelser och förlopp«, »Från verklighet til dikt« — Kristendommens Indførelse i Sverige. I det andet af disse Afsnit møder vi det Bogens Titel giver Forventning om: en Fremstilling af den historiske Virkelighed, for saa vidt som den endnu er os tilgængelig. Behandlingen gør klart Rede for Kildeforholdene og drøfter de herhen hørende Problemer (Vita Ansgarii, de hamburgske Pavebulla etc.), hvor Forf. viser sig som Tilhænger af den strengt metodiske Kritik, saaledes som den navnlig er drevet i den Weibullske Skole. Den svenske Kirkes ældste Historie er overordentlig kompliceret. Paavirkninger fra fire forskellige Sider, fra Hamburg-Bremen (over Danmark), fra England (over Danmark og Norge), fra Byzans (over Rusland) og fra Frankrig (mest direkte) mødes og brydes; denne historiske »Virkelighed« i al dens Rigdom og Mangfoldighed lykkes det her trods Kildernes Mangelfuldhed at tegne et Billede af. Men med dette lader Forf. sig ikke nøje. Værkets 1. Afsnit hedder »Legenden«: ogsaa her berettes om Sveriges »kristnande«, men i Modsætning til den historiske Virkelighed med dens brogede Mangfoldighed er alt retlinet, klart, afpasset efter Guds Frelsesplan, faa Motiver, faa Helgener, faa Legender. Hvorledes er nu Forholdet mellem Digt og Virkelighed? Har Legenden nogen Værdi? Sikkert ikke, naar man spørger om den Tids Historie, som den skildrer; men den moderne Kritik har dog været for rask, naar den af den Grund har skudt det hele tilside; derved er en meget vigtig Opgave blevet forsømt; thi selv om Legenden ikke hjælper